Motion till riksdagen 1987/88: A469

av Nils Berndtson (vpk) om ett åtgärdsprogram för utvecklingen i Östergötland

Regionalpolitik och arbetsmarknadspolitik har främst inriktats på att bromsa den negativa utvecklingen i olika regioner, men alltför litet syftat till att utveckla resurserna i regionerna.

Denna problemställning har berörts i tidigare motioner med utgångspunkt från förhållanden i Östergötland. Det har inte saknats krissituationer i detta län. Textilkrisen i Norrköping, avvecklingen av Motala Verkstad, Luxorkrisen, särskilda problem i Valdemarsvik, Kisa och Boxholm osv. De statliga insatserna vid dessa tillfällen har saknat den nödvändiga offensiva och framåtsiktande karaktären.

Vad som brister i traditionell regional- och arbetsmarknadspolitik är analys av de särskilda problem och de särskilda förutsättningar som finns i berörda områden.

Speciella problem som består i den tilltagande ägande- och maktkoncentrationen och som varit tydliga vid flera kristillfällen i Östergötland har exempelvis inte ägnats uppmärksamhet.

Andra frågeställningar som behöver analyseras är vilka konsekvenser en industrinedläggning får för samhället i stort, vilka tillgångar, bl. a. i fråga om speciellt yrkeskunnande, som går förlorade och framför allt vilka speciella försättningar som finns i regionen eller på orten för att utveckla nya verksamheter.

Genom att analysera dessa och liknande frågeställningar skulle samhällsinsatser kunna bli något mer än brandkårsutryckningar för att tillfälligt lösa akuta problem.

Det är mot denna bakgrund som kravet på ett åtgärdsprogram för Östergötland rests. Detta krav har fortfarande aktualitet och upprepas ånyo. Det finns flera skäl för att göra speciella satsningar på Östergötland. Några skall här anföras.

- En stor del av sysselsättningen i länet är beroende av statliga beslut genom det starka inslaget av militär produktion. I särskild motion begärs ett program för civilt utnyttjande av krigsmaterielindustrins resurser. Detta är angeläget såväl för att tillvarata resurser för angelägna uppgifter som för att trygga sysselsättningen.
- Möjligheter finns att skapa ett data- och elektronikcentrum i Östergötland. Detta förutsätter medvetna satsningar. Staten avvecklade sitt ägande i Data-Saab och Luxor, vilket är steg i motsatt riktning. Verksamheten styrs nu av privata intressen.

- Östergötland som jordbrukslän ger speciella möjligheter både i fråga om förädling av livsmedel och i fråga om produktion av energigrödor.
- Förekomsten av universitet och teknisk högskola och ett i övrigt väl utvecklat utbildningsväsende ger speciella betingelser för forskning och utveckling. Statliga verksamheter i länet är också av betydelse.
- Norrköpings hamn, järnvägs-, landsvägs- och flygförbindelser knyts samman till ett transport- och trafiksystem. Förverkligande av idéer om regional tågtrafik, som binder samman både större och mindre orter i länet, skulle främja miljövänliga kommunikationer.
- Ett rikt och mångsidigt kulturliv finns. Skärgården och andra naturtillgångar, som kan främja utvecklingen av friluftsliv och turism, är också värdefulla.
- Östergötland kan utvecklas som alternativ till storstadsregionerna under miljömässigt gynnsamma betingelser.

Särskilda problem och framför allt särskilda möjligheter gör Östergötland lämpat som ett projekt för en aktiv regionalpolitik. Värdefulla erfarenheter av betydelse för hela landet kan därigenom vinnas.

Länsorganen gör redan nu aktiva insatser för att utveckla Östergötland. För att gå utanför nuvarande ramar för regionalpolitiken behövs dock särskilda statliga insatser.

I samverkan mellan statliga och regionala organ, landsting och kommuner och med aktiv medverkan från fackliga och andra intresseorganisationer bör ett åtgärdsprogram för Östergötland arbetas fram.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda föreslås

att riksdagen hos regeringen begär initiativ till att utarbeta ett åtgärdsprogram för utvecklingen i Östergötland i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm i januari 1988

Nils Berndtson (vpk)

gotab Stockholm 1988 14515